

Till:

Miljö- och Energidepartementet  
103 33 Stockholm  
M2017/00779/Ke

## **Remiss till betänkandet SOU 2017:22 *Från värdekedja till värdecykel – så får Sverige en mer cirkulär ekonomi***

Essity har tagit del av remiss den 10 april 2017 om utredningen om Styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi, dir. 2016:3 och beslutat att avge yttrande över slutbetänkandet "Från värdekedja till värdecykel – så får Sverige en mer cirkulär ekonomi" (SOU 2017:22). Yttrandet följer nedan.

### **1. Om Essity**

Essity är ett globalt verkande bolag som tidigare utgjorde hygienverksamheten inom skogsindustrikoncernen SCA. Essity utvecklar produkter och lösningar inom hygien och hälsa. Försäljning sker i cirka 150 länder under varumärken som TENA, Tork, Leukoplast, Libero, Libresse och Tempo.

Essity har 48 000 medarbetare och nettoomsättningen 2016 var 101 miljarder kronor (10,7 miljarder euro). Bolaget har huvudkontor i Stockholm och är noterat på Nasdaq Stockholm.

I egenskap av producent som riktar sig mot kunder inom offentlig och privat sektor, samt direkt till konsumenter genom egna varumärken, fokuserar vårt yttrande på de konsekvenser förslagen bedöms ha för företag liksom i konsumentledet. Därtill lämnas några generella synpunkter kring vår syn på cirkulär ekonomi och på avfallsförebyggande åtgärder.

### **2. Sammanfattning**

Essity välkomnar att regeringen tillsatt en utredning för att föreslå styrmedel i syfte att förebygga uppkomsten av avfall. Det är positivt att utredningen lägger vikt vid att påvisa de ekonomiska möjligheter som en effektivare resursanvändning ger. Att säkerställa hur använda produkter kan skapa ett högre värde är en grundbult i vår affär.

Vi har arbetat med ett integrerat livscykelperspektiv sedan 25 år och vet av egen erfarenhet att det stärkt vår konkurrenskraft, kontinuerligt förbättrat vår miljöprestanda och gjort att vi nyttjar energi och råvaror mer effektivt. Vi vill vara världsledande inom vår bransch i att erbjuda produkter och tjänster för kunder och konsumenter, där hållbarhet cirkularitet är viktigt. I det ingår också i attansvarsfulla inköp, att öka vår resurseffektivitet i produktionen och successivt skärpa våra olika miljömål i verksamheten.

Som helhet anser vi att synen på råmaterialanvändning och uttag av jungfruligt material kunde nyanseras mer i utredningens resonemang och därpå följande förslag. Ett cirkulärt samhälle bygger på att alla delar av kretsloppskedjan fungerar och hålls samman, vilket

kräver att nya resurser tillförs kontinuerligt. Förnybara material som kommer från certifierade råvaror är en viktig del av en cirkulär ekonomi genom att de inte är finita. I våra pappersverksamheter används en stor del återvunnet material, men vi måste även balansera det gentemot det faktum att returpapper tappar i kvalitet efterhand, liksom att delar av det återvunna materialet inte möter tillräckligt höga krav vad exempelvis gäller kemikalier och hygienstandarder. För hygien- och hälsoprodukter är säkra och rena material en förutsättning för att kunna använda nya återvunna material.

Ur vår synpunkt är det viktigt att regeringens utpekande av en cirkulär och biobaserad ekonomi som ett av fem strategiska samverkansområden följs upp och konkretiseras. Det innebär tätare och mer formaliserade samarbeten mellan industriföretag och olika forskningsprogram, liksom ett utvecklat samspel mellan näringsliv, forskning, stat och medborgare. På så sätt skapas den infrastruktur som behövs för att kunna hantera den cirkulära ekonomin i fråga om pilotprojekt, forskningsstöd och utvecklingen av fungerande affärsmodeller för nya materialkategorier. Essity bidrar gärna i detta arbete.

### **3. Synpunkter på förslag i betänkandet**

#### **- 5.1 Indikatorer för cirkularitet och resurseffektivitet**

Essity välkomnar en diskussion kring metoder att synliggöra resursflöden i samhället. Sveriges många råvaruproducerande bolag gör att vår ekonomi är mer resursintensiv än EU:s genomsnitt. Samtidigt kan inte alla råvarusektorer dras över en kam. Den fiber vi köper in kommer till nära 100 % från certifierad och hållbart förvaltd skog. Den kan sedan återvinnas och återföras i produktionen i upp till sju gånger. Det gör att vi, som del av pappersindustrin, har en väl fungerande cirkulär affärsstruktur, som sannolikt kan stå som exempel för andra sektorer.

Vi delar utredningens slutsats att en indikator för råmaterialkonsumtion skulle vara komplext och resurskrävande att utarbeta och implementera. Ett sätt att stärka indikatorerna för cirkularitet är att få till stånd en harmoniserad modell för att föra statistik över andelen återvunnet avfall på EU-nivå. I EU:s arbete med ny plattform för cirkulär ekonomi, föreslås bland annat att medlemsländernas volym av återvunnet avfall ska mätas från det tillfälle när en ny produktionscykel inleds, inte när avfallet samlats in eller sorterats ut i olika fraktioner. Essity stödjer detta förslag, eftersom det leder till ökat fokus på återvinning och återbruk i avfallshanteringen och styr investeringarna i den riktningen.

#### **- 9.2 Tidsbegränsad delegation för cirkulär ekonomi**

Som utredningen belyser är det svårt att se hur en enskild myndighet kan få ansvar för en så pass sektorsövergripande fråga som effektivare resursanvändning. Givet den kunskap vi vet finns i Sverige, finns det goda skäl att på nationell nivå bygga upp en funktion som kan facilitera samverkan, i synnerhet för att stärka kopplingen mellan innovation och policyutveckling. Genom att göra detta i form av en delegation, som utredningen förordar, kan ett öppnare och mer flexibelt arbete bedrivas samtidigt som fler aktörer utanför myndighetssfären kan involveras. Essity bidrar gärna med våra erfarenheter inom ramen för ett sådant arbete.

- **10. Skatteväxling – möjliga vägar framåt**

Vi delar utredningens syn på att skapa incitament för en skatteväxling som i högre grad främjar en hållbar utveckling och sänker skatten på arbete. Det är dock centralt att skatteväxlingen sker samordnat och inom ramen för en helhet, snarare än att den bygger på nya isolerade punktskatter på konsumentprodukter eller riktade miljöskatter för att dämpa uttaget av jungfruligt material. Därtill blir skatteväxlingen i sig verkningslös om den inte föregåtts av ett gediget forskningsarbete och uppbyggnaden av en infrastruktur för en cirkulär ekonomi.

Även i detta sammanhang anser vi att det inte går att dra alla konsumentprodukter eller råmaterial över en kam. Utformandet av en punktskatt på konsumentvaror måste också ta hänsyn till ett materials eller en produkts hela miljö- och resurspåverkan. Snarare skulle en bättre effekt kunna uppnås om fler företag får krav på sig att uppvisa fullständiga livscykelanalyser för de produkter de tillverkar och kommer ut med på marknaden. En generell momshöjning av varor och tjänster med fem procentenheter riskerar att bli skevt som styrmedel, så länge ingen hänsyn tas till produktens totala miljöpåverkan i värdekedjan och under dess användning. Över huvud taget kan det leda till oönskade konsekvenser om ett styrmedel bara används i en separat del i kedjan, exempelvis i fråga om hur innovationer utvecklas.

Genomgående saknar vi förslag från utredningen som uppmuntrar och underlättar för konsumenter att göra bättre val i fråga om att bättre åskådliggöra en produkts resurspåverkan. Detta stärker också incitamenten för cirkulär design, ett resonemang utredningen endast berör i korthet i avsnitt 12.1.5.

- **16. Underlätta för hushållen att förebygga avfall**

I likhet med utredningen anser Essity att mer tonvikt bör läggas på det översta steget i avfallshierarkin, förebyggande av avfall. Inom industrin har detta länge varit en prioritet och vi återvinner redan det mesta av vårt produktionsavfall. Utmaningen för oss består snarare i att finna metoder för att återvinna mer av våra produkter efter användning.

Alltjämt består nära en tredjedel av hushållens avfall av förpackningar, tidningar eller annat material som skulle kunna återvinnas och föras in i en ny produktionscykel. Med en tydliggjord roll för kommunerna att arbeta med avfallsförebyggande åtgärder, kan såväl informationsinsatser som spridning av goda exempel bli bättre.

- **17. Förebygg avfall i statliga och kommunala verksamheter**

Att kommuner och statliga verksamheter aktiveras mer i fråga om att arbeta med avfallsförebyggande åtgärder är något Essity stödjer. Förutom att det leder till ökad resurseffektivitet, minskar det även kostnaderna för samhället i stort. Utredningen pekar på några exempel bland svenska kommuner där insatser redan gjorts och givit effekt. Men kommunerna kan även studera hur olika näringslivsaktörer gjort lokalt eller regionalt. Vi ställer oss frågande till att ett tidsbegränsat statligt stöd ska behövas för att kommunerna ska inleda detta arbete (enligt utredningens förslag i avsnitt 17.2.2) – det borde snarare vara ett obligatoriskt inslag i verksamheten, inte minst ur kostnadssynpunkt.

Essitys nya målsättning för avfallshantering vid våra anläggningar innebär att avfallet vid samtliga produktionsenheter ska material- eller energiåtervinnas senast år 2030. Det betyder att vi behöver hitta nya vägar för att ta hand om ytterligare 600 000 ton avfall, och även om detta innebär utmaningar för oss vet vi på förhand att åtgärderna leder till en förbättrad konkurrenskraft. Vårt mål är att inget avfall ska skickas till deponi efter 2030, i Sverige såväl som i något av de nära 30 länder där vi bedriver produktion. Redan idag redovisar 15 av våra enheter noll produktionsavfall.

Avfallshantering är en förhållandevis lokal företeelse – förutsättningarna skiljer sig åt beroende på typ av avfall och infrastruktur för avfallshantering. Därför är det ur vår synpunkt centralt att principerna för avfallshanteringen inom EU går mot mer av harmonisering. Det är även viktigt att Sverige går mer emot en nationell styrning vad gäller strategier kring vad som ska återvinnas, samtidigt som kommunerna har en fortsatt operationell flexibilitet i att organisera sitt avfallsarbete.

Essity står bakom utredningens krav på att entreprenörskapsutredningens förslag om att ge Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att utveckla mått och kriterier för att främja cirkulär upphandling bör realiseras. Det är fullt rimligt att ökade hållbarhetshänsyn i offentlig upphandling ska inkludera hur pass väl ett anbud/en vara motsvarar krav på cirkularitet i form av resurseffektivitet i värdecykeln, under användning samt möjligheter att hantera och använda produkter på ett hållbart sätt vilket bör omfatta kostnader över hela produktlivscykeln.

*Stockholm, 22 juni 2017*

Susan Iliefski-Janols  
Corporate Sustainability Director, Essity

Mattias Johansson  
Public Affairs Director, Essity